

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredne ponedeljke in dneve po praznikih, ter vsakega peti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 18 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pošt-vrate 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, j. administrativne rač. je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Trst in Slovenci.

Brez dvombe je položaj naših bratov Čehov in nas Slovencev najtežji in najnevarnejši med avstrijskimi Slovani. Čehe imenujejo Nemci „ein pfahl im fleische Deutschlands“, mi pa smo Nemcem na potu do adrijskega morja, do katerega bi se radi raztegnili, a bi se morali samo preko naših glav. Trst bi Germanija jako rada dobila. Narodi niso zadovoljni z velikostjo in slavo. Oni hočejo tudi bogati biti. Za to vse rine k morju. Še spak ene velike države „magjarszag“ nij nehal, da je Hrvatoma Reko izpulil, samo, da segne magjarska roka do morja. Tako tudi lakomnim Nemcem ne zadostuje baltičsko morje in mali kos severnega morja, oni bi radi tudi na jugu primorsko luko imeli. „Vom Belt bis zur Adria“ razlega se klic njihovega šovinizma, drugi kličejo o „brücke bis zur Adria“. — Najprvo jim je na mislih Trst.

Poleg njih pa se ravšajo zanj tudi Italijani, posebno oni, ki so Nemcem podobni in ne morejo nikoli mej najti veliki Italiji. In vendar je Trst okolo in okolo obdan in stražen od Slovanov, v Trstu samem je slovenski živelj, če prav ne vzbujen in ne organiziran, pak močan. Po naravni in narodni pravici sta Trst in Adria slovanska.

To se ve, da mi Slovenci sami ne moremo misliti, da to svojo naravno lastnino pridobimo in obdržimo. Taka misel bi bila več kot neskomna; mi smo mali narod, za ta nalog premajhni, tudi ko bi bili administrativno ali celo državno zedinjeni. Opirati se pa moremo in smemo na slovanstvo, in da bode Trst ob svojem času, če pride do katastrof, postal slovansko vprašanje, to je nedvombeno.

Za denes je pa že prevelike važnosti le-to, da se mi Slovenci glasimo za Trst, da nismo tih in mrtvi, nego da svet čuje in vé, da smo tu pred Trstom na prvi straži in da hočemo biti!

In to so sijajno pokazale zadnje volitve tržaških Slovencev in okoličanov. V državni zbor so volili s čudovito zložitostjo, neupogljivostjo in politično zrelostjo svojega narodnjaka g. Nabergoja. In pri volitvah za mestni zbor, ki so se uprav te dni izvršile, volili so izmed šestih okrajev, ki so jim na razpolaganje, pet svojih, samo eden je propadel in še ta le — kakor naš dopisnik trdi — vsled narodne nezvestobe dušnega pastirja. To je tem važnejše, tem veselejše in za slovenske okoličane tem slavnjejše, ker smo se mi bali, da je morda pod velicim pritiskom, kateri se je slovenskim okoličanom od strani velicega in bogatega mesta godil, njihove moči otrpele, kar ne bi bilo čudo. Volitni izid nas je veselo utolažil in pokazal, da se sme

slovenska domovina na te svoje prve stražnike popolnem zanesti.

Nadejati se menda smemo, da bodo tržaški Slovenci še na dalje hrabro vztrajali in ne omagali v boji za svojo in celega naroda boljšo bodočnost. Upanje je, da se jim bode boj olajšal. Kajti ona zagrizena italijanska stranka, ki je največji protivnik slovanstva, in katera je dozdaj kruto samovlado v Trstu vodila, odkrhuje se in slabi vidno. Pri teh volitvah že niso voljeni vseskozi njeni možje. Voljenih je namreč 29 starih in 24 novih poslancev v mestni zbor. Med temi novimi jih je več, ki so mirnejši in menj strastni. Od teh, vsaj nekaterih pričakujemo, če ne pomoči, vsaj posredovanja ali ne pozitivnega škodovanja slovenskih interes.

Cerkev in država v Ameriki.

(Francoski spisal E. Laboulaye.)

(Dalje.)

IV.

Velika zasluga amerikanske vlade, zasluga, ki bo osupnila posebno politike, ki so študirali zgodovino, je ta, da se v Zedinjenih državah ne pozna mešanih vprašanj, ki že toliko stoletij pravu in kanoniste v obupanje spravljajo. V teoriji nij nič bolj pametnega, nego skupno uredovati vprašanja, ki zadevajo cerkev in državo ob enem: ustanovljenje novih škofij, izvoljenje škofov, plačevanje duhovnikov, poroke, šole, hospici, pogrebi, procesije, itd. V resnici pa nij bilo tukaj nikdar sporazumljenja, ker je cerkev državo, država pa cerkev iz odločenega pota pehala, ker je močnejša slabejšo zatirala; pragmatične sankcije, konkordati, kontrakti niso zadostili ni eneji ni drugej. Amerikanci so bolj modri: odločili so cerkvi široko polje, a ob enem so tudi državo sekularizirali, in sicer tako, da ne more več priti cerkvi v oblast. In ta medsebojna neodvisnost dveh oblastij je utemeljila vedni mir, katerega je stari svet od Konstantina dalje vedno iskal, in ki je zdaj menda bolj nemogoč, kakor nekdaj.

Vendar se moramo varovati, da ne hvalimo Amerikancev tam, kjer ne zaslužijo. Govori se mnogo o komunalnih šolah, češ, da so moč in slava ljudstev Zedinjenih držav; pravi se, da so te šole lažne; prav je, da se tako govori, a ostati se mora pri pomenu te besede. Pri nas je stranka, ki bi rada iz šole pregnala idejo, celo ime božje; to izključje bi ustanovilo laično učenje. Nikdar niso bili Amerikanci takega mnenja. M d njimi nij političnega človeka, ki bi ne trdil na glas, da je krščanstvo naj trdnjša podlaga svobode. Mislil se, da bi se republika ne mogla utemeljiti pri narodu, ki nema vere. Kaj je tedaj amerikanska šola? Ta je po-

svetna ustanova, kateri so vse cerkve enake, ki je unsectarian, kakor pravi angleški izraz. Nobena dogma se ne spoznava tam; njen katekizem se ne uči, kar bi bilo sicer tudi težko pri ljudstvu, ki je tako različnih verskih izpoznav. A temelj odgoje je evangeljska morala, rekel bi še kmalu, da biblija, ko bi se v nekaterih državah ne bila zatrla ta beseda v zadostenje katoliškim škofom, ki so se pritoževali, da se otroci v protestantskih navadah vzgojajo. Amerikanci so vse prej, nego svobodomiseln, in komaj tri leta je, kar se je kasirala oporoka nekega moža, ki je zapustil svoje premoženje društvu atejistov, ki naj bi z njim sezidali šolo, v kateri bi se javno učila brezbožnost. „Pensilvanska postava, pravi dvorova razsodba, ne pripoznava društva atejistov, ona pripušča le literarna, dobrodela in religiozna društva.... Ne more se privoliti, da bi se javno smešila, napadala in zaničevala vera, ki je v bibliji razodeta.... In v to bi služila ateizmu posvečena dvorana. Bila bi učilnica, kjer bi se mladeniči vzrejali za galére, deklice pa za prostitutcijo.“ Ta razsodba nam kaže mišljenje v Zedinjenih državah.

Ako pa komunalne šole nemajo konfesionalnega učenja, ne sme se misliti, da se otroci odgojajo v religiozni nevednosti. Kar se tiče krščanske odgoje, je nij dežele, ki bi se dala z Ameriko primerjati. Nedeljske šole imajo tu krščanski nauk učiti, in vsaka cerkev ima svoje šole, za katere odlično skrbi. Več kakor pet milijonov otrok dobiva tam pouk v krščanskem nauku, in javlja tam občutke pobožnosti in npravnosti, ki so v republiki še bolj potrebni, nego v monarhiji. Kar se tiče kolegij in univerz, nema država čisto nič z njimi opraviti; to so posebne ustanove, ki so po večjem v cerkvenih rokah. Sme se toraj brez smelosti trditi, da je odgoja v Zedinjenih državah odlično krščanska.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. novembra.

Predlog Lienbacherjev v *državnem zboru*, naj se odbor 15 udov postavi, ki bode presodil od kod in zakaj je prišla denarna kriza, in potem potrebne nasvete stavil, zdi se ustavovernim časopisom kot zamahljaj na „sistem“, ter se, kakor je videti, jako boje, da bode v tem odboru od strani desnice preiskavalo se tudi, koliko so ustavoverne korifeje udeležene pri borsnem sleparstvu. — Tudi češke novine veliko važnost na ta Lienbacherjev nasvet pokladajo. Češki novinar Lukeš v svojem časopisu „Nation“ s pogumom zagovarja misel, da bi češki poslanci tudi na državni zbor prišli. On pripoveduje, da je Clam-Martinic rekel:

„Dokler sem jaz voditelj, ne bode noben ud češke opozicije šel v rajhsrat.“ Kdo pa je grof Clam-Martinic, da si upa tako govoriti? Vpraša L. Ali niso bili njegovi predniki že dovolj pogubni za češki narod? Dalje dokazuje, da utegne češki narod s pasivno daljšo opozicijo svoj Sedan najti.

Ogerski Srbi zvezani z Rumuni so pri volitvah v novo provincijaliziranih delih vojne granice dozdej povsod s svojim kandidatom zmagali.

Iz Pešte se brzojavlja, da je 40 članov leveice s Kolomanom Tiszom pristopilo k programu Ghiczyjevemu. — Ministerstvo se za zdaj še ne bode premenilo.

Koloman Ghiczy je poslal dolgo pismo svojim v Komornu, v katerem poudarja, da v očigled zmešnjave in nerednosti financ in uprave na Ogerskem ne sme biti nobene državopravne opozicije. O tem prevažnem pismu govorimo še več.

Vnanje države.

Ruski listi pišejo o strašni lakoti v samarskem guberniji. Da se prebivalcem dá zaslužek, se bo začela delati železnica od Samare do Orenburga. Dalje se bodo tam sekali gozdi, in privolilo se bo iz rezervnega fonda tamošnjim prebivalcem 50.000 rubljev.

Italijanski parlament se je odprl. Prestolni govor poudarja, da je „Rim glavno mesto Italije postal, a da zaradi tega ni škodoval papeževi neodvisnosti v duhovskih funkcijah, in mu tudi ne brani občeovati s katoliškim svetom, da pa se pri najboljše religioznosti ne more dopuščati, da bi se postava ali narodne naredbe napadale. Razmere z drugimi oblastmi so prijateljske, to je potrдіl shod z avstrijskim in nemškim cesarjem. In te prijateljske razmere so poročstvo za mir. Italija želi z vsemi narodi v slogi živeti.“ Ko je kralj naznanil načrtane postave o armadi in marini, izrazi upanje na dolgotrajen mir, „da se more spolniti naša naloga, da se namreč našim otrokom zagotovi domovina, katero smo mi v preskušnjah preteklosti nepremakljivo varovali.“ Prestolni govor je bil vedno z vivat-klici na kralja moten.

Zbornica **pruskih** deželnih poslancev je volila Beningsena za predsednika.

Ledochowski je sprejel te dni deputacijo, ki mu je ponudila podpore od plemenitašev in od duhovenstva. Nadškof je rekel, da je pripravljen sprejemati od plemenitašev mile darove, od duhovenstva pa ne, češ, da naj brani, kajti vlada ne napada samo njega, sveto vero in cerkev, ampak tudi druge duhovnike. Ako jim je tedaj božja previdnost pripustila, da so si kaj nabranili, bodo to tudi kmalu potrebovali.

Dopisi.

Iz Trsta 16. novembra. [Izv. dop.] Torej pri volitvah v mestni zbor smo Slovenci v petih krajih z narodnimi kandidati zmagali, v šestem pa propali in voljen je od Lahonov siljeni Burgstaller, ki nij hotel našega programa podpisati. Naš kandidat dr. Bizjak, predsednik tržaške čitalnice, je padel. „Zaslugo“ za to sramoto ima fajmošter Črne iz Občine. Ta je z vsemi sredstvi delal proti slovenskemu kandidatu in za Lahona Burgstallerja. Ta duhoven (!) je sploh kriv mnogim našim nesrečam. On je v zadnjič nam posilil onega Janeza Sklemba, ki je nam toliko v zboru v narodnem obziru škodoval; on je uničil s svojimi intrigami narodno čitalnico v Občini; potem je delal na vse kripnje, da je Lahona Sošiča na komisarski stol spravil proti volji narodnjakov, in zdaj je nam narodnjaka vrgel in protivnika Burgstallerja na vrh spravil. Pa kako? Tudi tu je vera morala temu človeku za pripomoček služiti. „Vera je v nevarnosti“,

tako sta tudi tu nevedne ljudi šuntala župnik Črne (brat goriškega Črneti) in še nek kaplan, da si vera tu nij imela prav nič opraviti, in liberalen Slovenec dr. Bizjak gotovo nij versko nič slabši od zdajšnjega Lahona Burgstallerja.

Drugi gospodje duhovniki pa so se pošteno obnašali. Nekateri se nič mešali niso v volitve in delali smo mi drugi narodnjaci z lahka sami. Hvala jim tudi za to, da niso nobene zmešnjave delali. Nekoliko duhovnikov je pa odločno in delavno na naši strani stalo in naše kandidate podpiralo z besedo in glasom. Tem še bolj pohvala! Izdajici pa slovensko zaničevanje!

Iz Gradca 14. novemb. [Izv. dop.] Včerašnje slovesnosti tukajšnje univerze se je udeleževalo lepo število slušateljev, profesorjev, pa tudi družih prijateljev modric. Po 10. dopoldne se je omenjeno občinstvo zbralo v refektoriji tukajšnjega bogoslovja. Najprej je govoril lanski g. rektor Rollet ter slovesno izročil svoj posel in svoje dostojanstvo letošnjemu, g. Karajanu. V svojem govoru je omenil vseh najvažnejših dogodkov našega učilišča v prošlem letu, posebno poudarja cvet nemških univerz v sedanjem času, kakor tudi stavljenje novega univerzitetnega poslopja v Gradci. — Novi g. rektor izvolil si je za predmet svojega predavanja dobo iz rimske zgodovine za časa Antoninov. Pojasnoval je stvar iz vseh različnih stališč, posebno pa iz kulturnega in literarnega. Tako je došel k literatu, vistem času najodličnejemu, k Lukijan. Podavši od njega kratek životopis, pretresal je njegovo pismeno delovanje in posvetil je tako njegovo veljavo naprem drugim njegovim spisateljem. Govor je bil jako temeljit, učeno sestavljen, če bi le g. profesor za predavanje imel boljši organ.

Ministerstvo prosvete je hotelo uže v letošnjem zimskem tečaju na juridični fakulteti upeljati seminar za juridična predavanja, kar je storilo menda uže v Beči. A tukajšnji profesorji prava so proti temu odločno protestirali, ker nikakor niso dolžni toliko novega posla sprejemati. Kako se bo stvar razmotala, se še ne ve.

Broj vseučilišnih slušateljev se je proti preteč. zimskemu semestru nekaj skrčil. Lani jih je bilo vpisanih 963, letos jih je samo 937. Izgubilo je največ bogoslovje, filozofična fakulteta kaže pomnoženje, posebno filologični oddelek.

Včerašnji komers, katerega je napravil akad. kor „Teutonia“, je bil od Nemcev slabo, od Slovanov in Italijanov jako dobro obiskan, ker se je obče pričakovalo, da bi bil res imel internacionalen značaj, kakoršnega si dotično društvo pripisuje. A ko so Slovani zahtevali, da bi se pela jedna slovanska pesem, se jim nij dovolilo kar je probudilo obče uznemirjenje, in izrazilši svoje obžalovanje o pristranskem obnašanju prezidija, zapustili so dvorano; isto tako so storili Italijani. Nemška internacionalnost in nemanič je pač jedno in isto.

Iz slovenskega Štajerskega 16. nov. [Izv. dop.] Uvodni članek o „Slov. Nar.“, šte. 264, pod naslovom: „vrnimo se tudi na literarno delo“ navaja tehtne uzroke, ki zadržujejo napredek naše literature. Med temi se — kar je popolnem opravičeno — poudarja, da se nahaja velik zadržek temu,

da nemamo literarno-zmožnega in delavnega narastaja, na naših gimnazijah. To je žalibože gola resnica! Komur je znana mladeniška živahnost, navdušenost do naroda in ljubav do domovine učeče se mladeži na gimnazijah v prejšnjih letih, in kdor pozná sedanje žalostneje razmere, kakor jih dopisnik na gimnazijah slovenskega Štajerskega pozná, ta bode vskliknil: o tempora! Dve taki pritožbi smo že čitali na tem mestu v dopisih iz Celja 1. novem. in od Drave 11. nov. Res je, da nij ravno lebko v takih pritiskih od strani ravnateljstev in nekaterih učiteljskih moči, ki si zedinjeno prizadevajo zadušiti kolikor mogoče vsako iskrico domoljubja v mladem srci, mladeniču pristrčno ljubav do domovine javno in tudi z obzirom na politiko pri vsaki priliki zakrivati. A saj tega nikdo ne terja, kdor pozná šol. postave. S tem pa nij nikakor opravičena mlačnost, vladajoča sedaj v krogih mladeniških. V Celji in Mariboru je vse jako zaspano med mladino. Pa nadjati se je, da bodo buditelji v gimnaziji in zunaj gimnazije tem živahnejši in bodo mlade ljudi tem bolj dramili, akoravno se jim od višje strani žuga.

Skraini čas je torej, da se tej mlačnosti konec stori, da se narodni duh med dijaki, ki so nada boljše prihodnosti, oživi in se ljubav do domovine razcveta. — Zadrževalci naše narodnosti dobro vedó, kje in kako se ima pričeti, da bi si pridobili in izgojili privržencev. Pri mladeniču se mora pričeti, njegovo srce je še mehko in občutljivo, um še nij razvit, da bi mogel preudariti, kaj je prav in koristno, kaj škodljivo, in kam meri nasprotnik s svojim započenjanjem. Zatorej imajo oni toliko spisov za mladež na ponudbo, več časnikov za svoje — in tudi za še ne svoje — dijake po gimnazijah, realkah in drugih srednjih šolah na razpolaganje. Na pr. prusko-dijaški list „Walhalla“, „Studentenzeitung“, „Zeitschrift für Gymnasiasten u. Realschüler“ itd. In kaj pa imamo mi? Lepoznanskih spisov imamo nekaj, a posebnega časnika za dijake nemamo! akoravno bi ga bilo treba, da bi se ga dijaki, kadar šolske stvari obdelajo, namestu da se mnogi med njimi v krčme izgube, — posluževati mogli kot svojega glasila in ga smatrati, kot svoj organ.

Iz Dunaja 16. novembra. [Izvirni dopis.] Mrzel krivec brije in sneg se kadi od dunajskega Golovca. Železnica na dratno vrv, ki pelje na vrh našega Golovca, samo denes še vozari, potem se vstavi za zimski čas. Vasi v dunajski okolici, ki pa so večje in lepše, kakor marsikatero mestice na Slovenskem, postajejo prazne; poletni prebivalci se v mesto presele; začela se je zimska sêsona; čas za gledališča in plesališča, za koncerte in društvene večere, za deželne zборе in državni parlament. Ko bi tega vsega ne bilo, kaj bi počeli ubogi reporterji velicnih časnikov? Sicer pa ima dunajsko časnikarstvo zdaj žalostne čase in so morali vsi časniki povišati naročnino in še tako ne bodo mogli izhajati. Zato priganjajo državni zbor, naj vse drugo popusti in le brzo privoli na milijone goldinarjev za — borso. Kajti ako se smejo, kakor vlada predloži, dajati posojila na postavljene akcije, potem ostane celi znesek 80 milj. goldinarjev dunajskim borsijancem. — Finančni odbor je že tri seje imel, a dozdej govoril samo o principijelnih vprašanjih ter se določil za princip, da bi

res država morala priskočiti s svojimi denarji. Minister Depretis čudno rolo igra; namestu da bi on dal vodilo, kako ravnati, prepusti vse državnemu zboru; kaže se, da je popolnem nezmožen v finančnih zadevah. — Adresna debata se utegne že v torek začeti, ako bode adresa najpozneje v ponedeljek zjutraj prišla poslancem v roke; dozdaj njen zapopadek še nij znan. Izdeluje jo Hrbst, mož, ki more povsod svojo roko vtikati, o katerem pa Nemci sami sodijo, da je največji intrigant. — Dunaj ima zdaj svoj vodotok, ki je ogromni kapital 24 milijonov gold. veljal, a bode celo mesto oskrboval s čisto, studenčno vodo, 16 milj daleč napeljavano. V javnih vodnjacih se že dobiva ta voda, v hiše pa se napelje še le prihodnje leto. — Dr. Konstant Wurzbach je izdal 25. zvezek biografičnega leksika za avstrijsko cesarstvo. Kritika hvali nezmerno marljivost pisateljevo, ki že 25 let izbira gradivo za biografije vseh količkaj znamenitih, v Avstriji rojenih oseb. — Profesor dr. Štefan, koroški Slovenec, ki je nekdanj tudi v „Glasnik“ dopisoval, predal je te dni akademiji znanosti originelno in učeno delo o „shlapenji“ (Verdampfung). — Na tukajšnji pošti je 1. oktobra bilo defraudirano pismo z 10.000 tolarji. Policija je po dolgem, in priznati se mora, jako umnem preiskavanju našla zločinca, nekega poštnega oficijala in kar je še veseleje, tudi še celi defraudirani znesek.

Iz Belgrada 15. nov. [Izv. dop.] Prebravši vaš članek „Srbija“ v baš došli mi 261. številki, podvizam se vam kratko samo to zatrditi. Naše novo ministerstvo je bilo postavljeno, ko je naš knez, ki je prej na Nemškem bil in z nemškimi diplomati govoril, iz Francoskega prišel. Naše zdanje ministerstvo je francozophilno, a prejšnje se je malko nagibalo upanju, da se da s pomočjo nemških diplomatov kaj za Srbstvo doseči. To je menda dovolj. Kajti to je obče znano, da so Francozi vseh strank protivniki Nemcem, pravi Nemci vseh strank, ki kaj v javnem življenju veljajo, pak protivniki slovanstva. Več menda mi nij treba kombinacij delati. K večjemu bi vam mogel še citirati podolžen članek iz belgradske „Budućnosti“, ki bode postala menda tako Marinovičev list, kakor je bilo „Jedinstvo“ dozdaj Rističev. „Budućnost“ pak odločno naglasuje, da jugoslovanstvu preti velika nevarnost od nenasitnega nemštva in tudi Srbije.

Časopis „Jedinstvo“ je nehal izhajati. Kot Rističev organ, odstopilo je „Jedinstvo“ z Rističem vred od javnega delovanja. To delovanje je bilo zlasti ob času našega regentstva jako koristno. Opozorujem vas samo na oni članek v „Jedinstvu“ l. 1871, ki je po vsem slovanskem svetu furore delal, v katerem ta list namreč od srbske strani naravnost izpoveda odločno jugoslovanski program. (Omenjeni članek je tudi naš „Slovenski Narod“ v št. 36 od 28. marca na prvi strani priobčil. Uredn.)

Naše novo ministerstvo je res konservativno, i to v blažjem pomenu besede, ne v onem, kakor se včas na pr. pri vas, zlorabi v stanovske koristi. Upamo pa, da ga bodo podpirali tudi takozvani liberalci, kateri imajo pri nas zopet drugo barvo nego pri vas, ker v vašem zmislu smo pri nas vsi liberalni, celo velika večina naših popov.

Pri nas je jako hladno postalo.

Domače stvari.

— (Idrijčanje) bodo imeli kmalu volitev novega poslanca za deželni zbor, ker je dozdanji njih zastopnik, notar Irkič umrl. Treba, da se ob pravem času začne resna agitacija med njimi. Že v zadnjih so zmagali le z malo večino. Ker je volilni red za deželni zbor jako ugodnejši nego oni za državni zbor, ne sme jih nikakor ostrašiti slab uspeh zadnje volitve v državni zbor. Mi mislimo, če se resno vsi domoljubni elementi napno, posrečila se bode tudi v Idriji narodna zmaga, kakor se je v kočevsko-ribniškem kmetskem okraji, ki je bil enako „nevaren“. Torej na delo!

— (G. K. Klun), stolni kaplan, nam piše, da v kočevsko-ribniški volitvi nij za sebe, nego tudi za g. Pakiža agitiral.

— (Meščansko društvo pomočne blagajnice) je sklenilo, 50 gld. za uboge mestjane na dan 2. decembra ob priliki 25letnice cesarjevega vladanja razdeliti.

— (Vabilo) k plesnim vajam, katere bodo: 20. in 30. novembra, 7., 13., 20., 26. in 28. decembra. Vabijo se k tem plesnim vajam v obilno udeležbo vsi č. čitalnični udje, katerim se tudi prištevajo gg. pevci možkega pevskega zbora. Kdor želi ud čitalnice postati, naj se oglasi pri g. Juvančiču, in to kmalu, da se že prve ure vaj udeležiti more. Pri vseh teh vajah je gospod Juvančič reditelj plesa. Začetek vsaki vaji je ob 1/2 8 uri zvečer.

Poslano.

Prebivalcem ljubljanskim! Borno stanje naših poletnih kopališč iz ene strani, in vsak dan bolj čutena potreba po prikladni kopeli v reki iz druge strani, je dalo povod nekaterim možem, da so sklenili ustanovitev

plavališča in poletnega kopališča v Ljubljani

in jih je k temu še bolj navdajalo pripravljenost, da se bode ta nujna in obče občutena potreba zbog tega še bolj pospeševala, ker je plavanje in kopanje v mrzli vodi za telesni in duševni razvitek naše mladine, kakor telovadba jako važno sredstvo sedanje pedagogike, dasi ravno mladini in ženskem spolu v Ljubljani nij nobena prilika dana, se plavati učiti.

Tudi gopsem so bile okrepčevalne poletne kopeli pristopne le pod velikimi ovirami brez vse prikladnosti v nedovoljnem načinu.

Napravila se bode tedaj kopel v Ljubljani z enim basenom za gospode neplavalce, z enim basenom za gospe neplavalke in prostoplavalke, in s 27 kabinami za posamezne, ki se hote kopati.

Stroški tega podvzetja se pokrijejo s tem, da se izda 200 delnic po 50 gold. pod poroštvom 6, najmanj 5% obresti od strani mestne občine. Kapital se bode povrnil s tem, da se vsako leto 500 gold. izžreba.

Poroštvo za obresti od mestne občine sicer še nij izrečeno, pa se vendar kot podloga tega podvzetja smatra.

Prebivalci mesta se tedaj prosijo, da podvzetje store mogoče, da tedaj delnice prevzemajo, oziroma podpisujejo.

Veljavnost podpisov začne stoprv isti dan, ko slavnostni mestni zastop poroštvo za obresti dovoli.

Prebivalci ljubljanski! Vi svoje udeležbe ne smete odtežati podvzetju, katero ima za zdravje mesta in njegovih prebivalcev, za okrepčanje naše mladine tako znamenit in tako vztrajen upljiv.

V Ljubljani začetkom novembra 1873.

Odbor za plavališče:

A. Samassa m. p., predsednik.
Ottomar Bamberg, dr. Karol Bleiweis, Jurij

pl. Gutmannsthal-Benvenutti, dr. Fric Keesbacher, dr. Alfonz Mošé, dr. Reinhold pl. Ruling.

Vsak izmed gospodov odbornikov sprejema podpise za delnice.

Poslano.

Iz gornega grada.

Na članek „iz gorne savinske doline“ št. 259 vašeg čestitog lista, — se sledeče odgovarja:

Gornje graško oskrbnništvo je pripravljeno pisen sgorej namenene članka lepe darile podeliti, ker z vso gotovostjo trdi, da ve za več obrtnikov, kojim se je iz grajšinskih gozdov po 1000, 800, 500 i. t. d. dreves prodalo; in sicer za vsacega kupca, kojega mu u „slovenskim Narodu“ naznani, da je prijel 1000 dreves dobi . . . 300 fr. de je prijel 800 dreves 200 „ in . . . 500 „ 100 „ pri gornjo graškem oskrbnniškem uradu. —

Ako pa tega storiti ne zamore, bode svet brez komentara lahko spoznal, koliko na taka zvite članke držati sme. —

Josef Bičman oskrbnik. —

Naši dopisniki se bodo valjda oglasili. Uredn.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 14. nov. Trg je bil izvrstno obiskan. Toda kupovalci niso privolili višjih cen, in ker so se prodajalci držali, se nij veliko prodalo. Pšenice se je 25.000 vaganov prodalo, iz početka tedna po 10—15 kr. dražje, proti koncu pa po cenah preteklega tedna. Bila je po 7 gold. 40 kr. do 8 gold. 15 kr. Rež se je lahko prodajala po cenah onega tedna; lepša je bila celo po 5 kr. dražja. Prodali so je 6000 vaganov po 5 gld. 35 kr. do 6 gld. 10 kr. Ječmena se je veliko prodalo za tuje dežele (eksport); pivovarji pa ga niso kupovali. Cene so se mu za 10—15 kr. povišale. Prodalo se ga je 16000 vaganov po 4 gold. 62 kr. do 5 gold. Koruza je imela slah semenj; nova se je plačevala po 4 gold. 45 kr. Ovs se je malo pripeljalo, prodal se lahko za 7 kr. dražje.

Iz Pešte 15. nov. Ta teden je bil scjm za vse sorte žita zelo živ; sploh se ga je malo pripeljalo, in ker nij bilo drugih kupcev, so kupovali malini pšenico precej po 5—10 kr. dražje, kakor oni teden, pozneje pa še 5 kr. več, tako da je bila za 15—20 kr. dražja, kakor oni teden. Prodalo se je pšenice 100.000 centov. Reži se je malo ponujalo, želelo pa veliko, in podražila se je za 5—10 kr. A prodalo se je je samo 8000 vaganov. Ječmena so pivovarji zelo iskali, a bilo ga je malo. Cena se mu je povišala za 20—25 kr. proti onemu tednu, in prodalo se ga je 30.000 vaganov. Oves je imel prav živ trg, plačeval se je po 3—5 kr. dražje in se ga je 30 000 centov prodalo. Nova koruza je imela več kupcev, kakor prodajalcev, za to se je tudi 10—15 kr. dražje plačevala. Prodalo se je koroze 20 000 centov. Prosa se je prodalo 5000 vaganov po 4 gld. 30 kr. — Svinjska mast je bila po 40—41 gld. brez soda. Medu se je prodalo 500 centov po 20 gold. do 20 gold. 50 kr. Vinskega kamena se je prodalo 150 centov po 33 gld. Vosek je bil po 78 gld. Ježice so bile po 13 gld. do 13 gld. 50 kr., najlepše po 14 gl. 50 kr. Orehi so bili po 17 gld.

Tuji.

17. novembra.

Evropa: Svoboda iz Celovca.

Pri **Elefantu**: Polak iz Trsta. — Žagar iz Starega trga. — Zechetmur iz Dunaja. — Drucker iz Brna. — Vukič, Zurnič iz Siska. — Cernic iz Prage. — Fr. in Ivan Dolinar iz Mokric. — Josefina Bauer iz Ogerskega. — Hordecki iz Trsta.

Pri **Maličci**: Herbs iz Dunaja. — Kapoll iz Göschingen. — Dragovina iz Trsta. — Paquet z Gollicem iz Gradca. — Cairony, Holeč iz Kamnika. — Krečina iz Dunaja.

Pri **Zamorcu**: Celer, Ana Zupančič iz Hrastnika. — Janis iz Trsta.

